

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНЕ СТАНОВИЩЕ ЧЕРНІГІВЩИНИ

в січні–серпні 2013 року

ПРОМИСЛОВІСТЬ

У січні–серпні 2013р. випуск промислової продукції порівняно з відповідним періодом минулого року становив 86,8%.

У **добувній промисловості і розробленні кар'єрів** промислове виробництво становило 82,2% проти січня–серпня 2012р. Менше, ніж рік тому, видобуто нафти, природного газу, газового конденсату та торфу. При цьому, збільшився видобуток природних пісків.

У **переробній промисловості** індекс промислового виробництва становив 86,5%.

На підприємствах із виробництва харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів випуск промислової продукції зменшився на 14,7%.

З початку року вироблено 1,1 тис.т свіжого чи охолодженого м'яса великої рогатої худоби, 0,7 тис.т – ковбасних виробів, 7,5 тис.т – рідкого обробленого молока, 2,3 тис.т – вершкового масла, 9,5 тис.т – жирних сирів, 19,7 тис.т – борошна, 9,0 тис.т – круп, 25,5 тис.т – хліба та хлібобулочних виробів нетривалого зберігання. Менше, ніж рік тому, вироблено вершкового масла, нерафінованої соняшникової олії, хліба та хлібобулочних виробів нетривалого зберігання, жирних сирів, круп, збільшилося виробництво рідкого обробленого молока, йогуртів та інших ферментованих чи сквашених молока та вершків, ковбасних виробів, борошна.

У текстильному виробництві, виробництві одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів обсяги промислової продукції становили 97,2%. За січень–серпень 2013р. вироблено 1841,5 тис.м² тканин вовняних, бавовняних, з ниток синтетичних та штучних, 107 тис.шт. постільної білизни, 227,8 тис.шт. речей постільних, 496,2 тис. пар взуття. Менше вироблено тканин вовняних, бавовняних, з ниток синтетичних та штучних, взуття, при цьому зросло виробництво постільної білизни, речей постільних, окремих видів швейних виробів.

На підприємствах із виготовлення виробів з деревини, виробництва паперу та поліграфічної діяльності випуск промислової продукції зменшився на 5,7%. Скоротилося виробництво брусків, планок та фриз для паркетного або дерев'яного покриття підлоги з деревини листяних порід, газет та шпалер. Більше, ніж рік тому, вироблено деревини уздовж розпиляної чи розколотої, паперу та картону, коробок та ящиків із гофрованих паперу або картону, надруковано журналів, на рівні минулого року залишилося виробництво паркету щитового.

У виробництві хімічних речовин і хімічної продукції приріст обсягів становив 12,6%. Зросло виробництво пластмас у первинних формах, менше вироблено спирту етилового неденатурованого, фарб та лаків на основі полімерів, мийних засобів та для чищення, шампунів.

На підприємствах із випуску гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції обсяг продукції зменшився на 9,5%. Менше вироблено елементів конструкцій збірних для будівництва з цементу, бетону або каменю штучного, блоків та цегли з цементу, бетону або каменю штучного для будівництва. При цьому, збільшилося виробництво коробок, ящиків, тари та вікон застаканих із пластмас, невогнетривкої керамічної будівельної цегли.

У металургійному виробництві, виробництві готових металевих виробів, крім машин і устаткування, обсяг продукції становив 85,4%. Зменшилося виробництво інструментів ручних, металевих резервуарів та цистерн. Більше вироблено різних видів металевих конструкцій, сейфів та вогнетривких шаф.

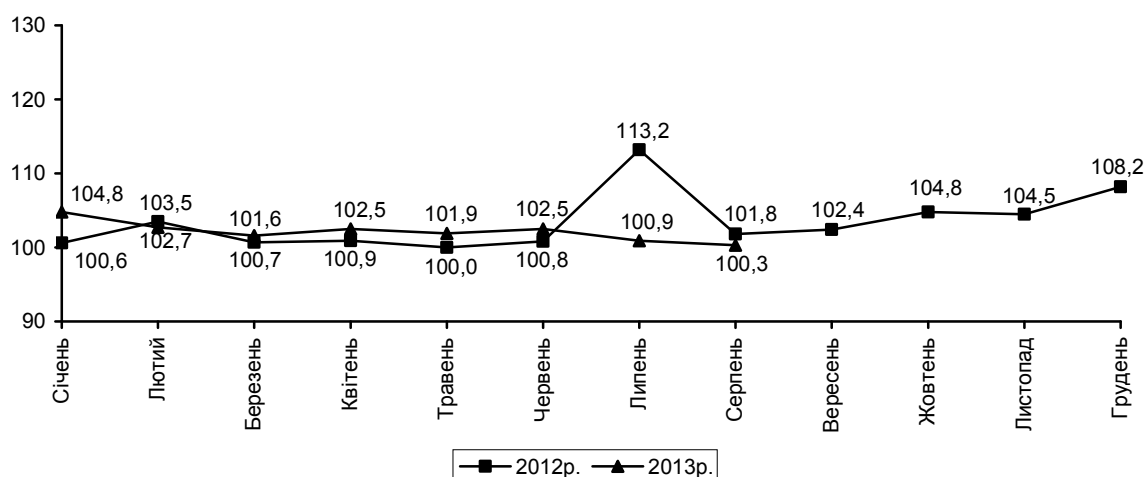
На підприємствах машинобудування, крім ремонту і монтажу машин і устаткування, індекс промислової продукції склав 68,1%. Менше, ніж рік тому, вироблено устаткування для забезпечення безпеки, контролю чи регулювання руху, верстатів для оброблення деревини, автобусів. Водночас збільшилося виробництво апаратури електродіагностичної, машин і апаратів фільтрувальних або очищувальних для рідин, вогнегасників, пожежних машин.

На підприємствах із **постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря** обсяг промислової продукції проти січня–серпня 2012р. зменшився на 2,8%.

СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО

Обсяг продукції сільського господарства за січень–серпень 2013р. в усіх категоріях господарств, за розрахунками, становив 100,3% до відповідного періоду попереднього року, у т.ч. в сільськогосподарських підприємствах – 100,1%, у господарствах населення – 100,6%.

Зміни обсягів сільськогосподарського виробництва (наростаючим підсумком у % до відповідного періоду попереднього року)

Індекс обсягу виробництва продукції рослинництва за січень–серпень 2013р. порівняно з відповідним періодом 2012р. становив 98,4%, у т.ч. в сільськогосподарських підприємствах – 96,9%, господарствах населення – 100,6%.

Станом на 2 вересня п.р. господарствами всіх категорій зернові та зернобобові культури (включаючи кукурудзу) скошені та обмолочені на площі 310,5 тис.га, що становить 45,1% площ, посіяних під урожай поточного року (на початок вересня 2012р. – 47,9% таких площ). Із зібраної площі одержано 965,7 тис.т зерна (у початково оприбуткованій вазі), що на 4,3% менше минулорічного обсягу, у т.ч. сільськогосподарськими підприємствами намолочено 863,3 тис.т (на 3,7% менше), господарствами населення – 102,4 тис.т (на 8,9% менше). Середня врожайність зернових культур становить 31,1 ц з 1 га (рік тому – 30,1 ц).

Господарствами всіх категорій овочів відкритого ґрунту зібрано 78,6 тис.т (на 13,6% менше обсягу минулого року) та накопано 666,7 тис.т картоплі (на 7,2% більше). Урожайність овочів становила 143 ц з 1 га (рік тому – 160 ц), картоплі – 157 ц з 1 га (198 ц).

Озимих на зерно й зелений корм, включаючи ріпак, під урожай 2014р. сільськогосподарськими підприємствами (крім малих) посіяно на площі 20,9 тис.га (у 2,3 раза менше минулорічного), у т.ч. зернових – 1,2 тис.га (у 7,1 раза менше), ріпаку – 18,7 тис.га (у 2,0 раза менше).

Індекс виробництва продукції тваринництва за січень–серпень 2013р. до січня–серпня 2012р. становив 103,2%, у т.ч. в сільськогосподарських підприємствах – 107,0%, господарствах населення – 100,6%.

Господарствами всіх категорій у січні–серпні 2013р. реалізовані на забій 37,1 тис.т худоби та птиці (у живій вазі), що на 14,9% більше, ніж у січні–серпні 2012р., вироблені 401,0 тис.т молока (на рівні минулого року) та 212,2 млн.шт. яєць (на 5,1% більше).

Питома вага господарств населення в загальному виробництві м'яса становила 43,4%, молока – 62,1%, яєць – 85,6%.

За розрахунками, на 1 вересня 2013р. загальне поголів'я великої рогатої худоби налічувало 275,0 тис. голів (на 0,8% менше, ніж на 1 вересня 2012р.), у т.ч. корів – 135,1 тис. (на 1,5% менше), свиней – 250,2 тис. (на 7,4% більше), овець і кіз – 51,1 тис. (на 3,2% більше), птиці всіх видів – 5393,2 тис. голів (на 0,4% більше).

На початок вересня в господарствах населення утримувалося 43,5% загальної чисельності великої рогатої худоби, у т.ч. корів – 57,1%; свиней – 58,0%, овець і кіз – 92,2% та птиці всіх видів – 86,0%.

На 1 вересня 2013р. в сільськогосподарських підприємствах (крім малих) та підприємствах, що здійснюють зберігання та переробку зернових культур, були в наявності 570,0 тис.т зерна (на 16,4% менше проти 1 вересня 2012р.), у т.ч. 277,7 тис.т пшениці, 62,7 тис.т ячменю, 16,2 тис.т кукурудзи, 145,6 тис.т жита. Насіння соняшнику зберігалось 1,4 тис.т (у 2,6 рази менше, ніж рік тому). В аграрних підприємствах було в наявності 410,0 тис.т зернових культур та 1,2 тис.т соняшнику.

КАПІТАЛЬНІ ІНВЕСТИЦІЇ

За січень–червень 2013р. в області підприємствами та організаціями за рахунок усіх джерел фінансування освоєні 1102,3 млн.грн. капітальних інвестицій, що в порівнянних цінах на 22,2% більше від обсягу капітальних інвестицій за січень–червень 2012р.

Найвагомішу частку капітальних інвестицій (99,7% загального обсягу) спрямовано в матеріальні активи.

Головним джерелом фінансування капітальних інвестицій залишаються власні кошти підприємств та організацій, за рахунок яких освоєно 75,9% загального обсягу. За рахунок коштів державного та місцевих бюджетів освоєно, відповідно, 0,9% та 2,6% капітальних інвестицій. Частка кредитів банків та інших позик становила 11,1%, коштів населення на індивідуальне житлове будівництво – 7,6%.

Найбільшу частку капітальних інвестицій (42%) освоєно підприємствами сільського, лісового та рибного господарства, обсяги яких порівняно із січнем–червнем 2012р. зросли на 22%.

Підприємствами промислових видів діяльності освоєно 28,5% капітальних інвестицій області, обсяги яких зросли в 1,9 рази в порівнянні з відповідним періодом 2012р. Дві третини (67,1%) капітальних інвестицій промисловості зосереджено в переробній промисловості, обсяги якої збільшились у 2 рази.

У січні–червні 2013р. обсяги капітальних інвестицій, освоєні підприємствами, що займаються мистецтвом, спортом, розвагами та відпочинком збільшились у 3,8 рази, здійснюють операції з нерухомим майном – у 3,6 рази, у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування – у 3,1 рази, фінансовими установами та страховою

діяльністю – в 1,8 раза, підприємствами оптової та роздрібною торгівлі; ремонту автотранспортних засобів і мотоциклів – на 40,4%, транспорту, складського господарства, поштової та кур'єрської діяльності – на 28,1%, установами та закладами охорони здоров'я та надання соціальної допомоги – на 12,3%, підприємствами з надання інших видів послуг – на 11,9%.

Водночас, зменшили освоєння капітальних інвестицій підприємства, що здійснюють тимчасове розміщування й організацію харчування (на 62,4%), інформації та телекомунікацій (на 58,2%), освіти (на 39,0%), державного управління й оборони; обов'язкового соціального страхування (на 34,3%), будівництва (на 31,6%), професійної, наукової та технічної діяльності (на 20,5%).

Капітальні інвестиції в житлове будівництво становили 158,0 млн.грн. (14,3% від загального обсягу), що склало 68,8% рівня січня–червня 2012р.

БУДІВЕЛЬНА ДІЯЛЬНІСТЬ

Підприємствами області за січень–серпень 2013р. виконані будівельні роботи на суму 246716 тис.грн. Індекс будівельної продукції в області в січні–серпні 2013р. становив 82,9% проти відповідного періоду 2012р.

Більше половини (58,8%) загального обсягу будівельних робіт виконано підприємствами на будівництві будівель, з яких 29,6% – на будівництві житлових будівель, 29,2% – нежитлових будівель. Частка будівельних робіт, виконаних власними силами підприємств, на будівництві інженерних споруд становила 41,2%.

Нове будівництво, реконструкція, розширення та технічне переоснащення склали 81,2% від загального обсягу виконаних будівельних робіт, капітальний і поточний ремонти – 13,7% та 5,1% відповідно.

Підприємствами м.Чернігова виконано 45,0% загального обсягу будівництва, м.Прилук – 42,6%.

ТРАНСПОРТ

Упродовж січня–серпня 2013р. підприємства автомобільного транспорту, з урахуванням перевезень, виконаних фізичними особами-підприємцями, перевезли 965,0 тис.т вантажів (77,6% до січня–серпня 2012р.). Обсяг виконаного вантажообороту становив 377,1 млн.ткм (74,2%).

Послугами пасажирського транспорту області скористалися 70,5 млн. пасажирів, що становить 86% рівня січня–серпня 2012р. Пасажирооборот виконано в обсязі 606,5 млн.пас.км (90,4%).

Послугами автомобільного транспорту області, з урахуванням перевезень, виконаних фізичними особами-підприємцями, скористалися 46,9 млн. пасажирів, що становить 83,9% рівня січня–серпня 2012р. Обсяг виконаного пасажирообороту становив 497,7 млн.пас.км (90,5%).

Загальні обсяги пасажирських перевезень та пасажирообороту, здійснені тролейбусним транспортом, скоротилися на 9,7%.

Послугами річкового транспорту з початку року скористалися 18,3 тис. пасажирів, що на 9,6% більше, ніж у січні–серпні 2012р. Обсяг виконаного пасажирообороту зріс на 12% й становив 0,3 млн.пас.км.

ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ

За січень–липень 2013р. обсяги експорту та імпорту товарів становили, відповідно, 302,0 млн.дол. США та 337,9 млн.дол. США. Порівняно із січнем–липнем 2012р. експорт збільшився на 7,7%, імпорт – на 9,9%. Від’ємне сальдо зовнішньої торгівлі товарами склало 35,9 млн.дол. США (у січні–липні 2012р. також від’ємне – 26,9 млн.дол.).

Коефіцієнт покриття експортом імпорту становив 0,89 (у січні–липні 2012р. – 0,91).

Партнерами підприємств та організацій області були 98 країн світу.

До країн СНД було експортовано 53,3% всіх товарів, до країн ЄС – 27,8% (у січні–липні 2012р., відповідно, 54,8% та 18,6%).

Серед країн СНД головними торговими партнерами в січні–липні 2013р. як в експорті, так і в імпорті товарів були Російська Федерація та Білорусь.

Серед країн-членів ЄС найвагоміші експортні поставки здійснювалися до Італії, Іспанії, Румунії, Франції, Ірландії та Португалії.

Серед інших країн найбільше експортувалися товари до Туреччини, Китаю, Грузії, Єгипту, Японії та Лівійської Арабської Джамахірії.

Серед найбільших країн-партнерів зріс експорт товарів до Італії (у 2,7 раза), Іспанії (у 2,2 раза), Китаю та Франції (в 1,9 раза), Казахстану (в 1,6 раза), Азербайджану (в 1,5 раза), Туреччини (на 36,6%), Румунії (на 27,4%), Туркменістану (на 18,2%), Білорусі (на 9,6%), Молдови, Республіки (на 2,8%); зменшився – до Російської Федерації (на 6,4%), Грузії (на 4,8%).

У загальному обсязі експорту товарів порівняно із січнем–липнем 2012р. збільшилася частка зернових культур, текстильних матеріалів та текстильних виробів, насіння й плодів олійних рослин, паперу та картону, взуття. Натомість зменшилася частка готових харчових продуктів, деревини й виробів із неї, котлів, машин, молока та молочних продуктів.

Із країн СНД імпортовано 36,3% всіх товарів, із країн ЄС – 38,9% (у січні–липні 2012р. – відповідно, 39,9% та 34,3%).

Найвагоміші імпортні поставки товарів серед країн-членів ЄС здійснювалися з Німеччини, Польщі, Італії, Угорщини, Великої Британії та Нідерландів.

Серед інших країн світу найбільші імпорتنі поставки були з Індії, Бразилії, США та Китаю.

Порівняно із січнем–липнем 2012р. збільшилися надходження з Угорщини (у 9,6 раза), Польщі (в 1,9 раза), Індії (в 1,7 раза), Німеччини (в 1,6 раза), США (в 1,5 раза), Білорусі (на 48,5%), Китаю (на 29,5%), Італії (на 6,5%); зменшилися – з Бразилії (на 39,0%), Російської Федерації (на 29,3%).

У загальному обсязі імпорту товарів збільшилася частка продукції хімічної та пов'язаних із нею галузей промисловості, котлів, машин, пластмас, полімерних матеріалів, текстильних матеріалів та текстильних виробів, паперу та картону. Зменшилася частка готових харчових продуктів, засобів наземного транспорту, крім залізничного, каучуку та гуми.

ВНУТРІШНЯ ТОРГІВЛЯ

Оборот роздрібної торгівлі (включає роздрібний товарооборот підприємств, які здійснюють діяльність із роздрібною торгівлю, розрахункові дані щодо обсягів продажу товарів на ринках і фізичними особами-підприємцями) за січень–серпень 2013р. становив 10278,9 млн.грн. і збільшився проти січня–серпня 2012р. на 11,5%.

Оборот ресторанного господарства (з урахуванням обороту фізичних осіб-підприємців) за січень–серпень 2013р. становив 265,9 млн.грн., що склало 95,8% проти січня–серпня 2012р.

Обсяг роздрібного товарообороту підприємств, які здійснюють діяльність із роздрібною торгівлю та ресторанного господарства, за січень–серпень 2013р. становив 4409,3 млн.грн. і збільшився в порівнянних цінах проти січня–серпня 2012р. на 9,9%.

ЦІНИ І ТАРИФИ

Індекс споживчих цін (індекс інфляції) у січні–серпні 2013р. становив 98,6% (у січні–серпні 2012р. – 98,8%).

З початку року ціни на продукти харчування та безалкогольні напої знизилися на 3,1%. Найбільше подешевшали овочі (на 21,5%), фрукти (на 14,9%) та крупи гречані (на 12,2%). На 5,8% знизилися ціни на молоко, на 2,4–3,7% – на рибу та продукти з риби, олію, рис, сметану та сири. Водночас відчутно (на 4,3%) зросли ціни на цукор. На 1,1–3,3% подорожчали макаронні вироби, маргарин, масло, хліб, фруктові соки, мінеральні та джерельні води.

Алкогільні напої та тютюнові вироби зросли в ціні на 5,4%, у т.ч. тютюнові вироби – на 8,3%, алкогільні напої – на 3,1%.

Ціни (тарифи) на житло, воду, електроенергію, газ та інші види палива в цілому підвищилися на 0,6%.

У сфері охорони здоров'я ціни зросли на 1,3% за рахунок подорожчання послуг санаторно-курортних установ (на 10,6%), амбулаторних послуг (на 2,9%), фармацевтичної продукції, медичних товарів та обладнання (на 0,7%).

Подорожчання транспорту в цілому на 0,5% в основному зумовлено зростанням вартості перевезень залізничним та автодорожнім пасажирським транспортом (на 14,4% та 2,1% відповідно). При цьому паливо та мастила знизилися в ціні на 1,3%.

Послуги освіти подорожчали на 1,6% в основному за рахунок зростання плати за послуги закладів дошкільної та початкової освіти на 6,3%.

Побутова техніка, одяг і взуття, аудіотехніка, фотоапаратура та обладнання для обробки інформації, телефонне та телефаксове обладнання стали дешевшими на 2,1–6,5%.

ФІНАНСИ

Фінансовий результат великих та середніх підприємств до оподаткування (крім малих, сільськогосподарських підприємств і бюджетних установ) за січень–червень 2013р. становив 239,2 млн.грн. прибутку проти 103,8 млн.грн. збитку за аналогічний період 2012р.

Прибутковими підприємствами, частка яких у загальній кількості становила 60,1%, отримано 435,0 млн.грн. прибутку, що на 46,0% більше, ніж за січень–червень 2012р.

Протягом січня–червня 2013р. збитково працювало 39,9% підприємств, що на 3,8 в.п. менше, ніж у січні–червні 2012р. Цими підприємствами отримано 195,8 млн.грн. збитків, що на 51,1% менше, ніж за відповідний період минулого року.

Найбільше збиткових підприємств спостерігалось у таких видах економічної діяльності: діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування (84,6% від загальної кількості підприємств відповідного виду діяльності), будівництво (68,4%), мистецтво, спорт, розваги та відпочинок (66,7%), тимчасове розміщування й організація харчування (57,1%), промисловість (43,7%).

ДОХОДИ НАСЕЛЕННЯ

У січні–липні 2013р. **середньомісячна номінальна заробітна плата штатних працівників** підприємств, установ та організацій (з кількістю працюючих 10 осіб і більше) порівняно з відповідним періодом 2012р. зросла на 9,5% й становила 2468 грн.

Продовжував утримуватися високий рівень диференціації розмірів заробітної плати за видами економічної діяльності. Серед більш оплачуваних у січні–липні 2013р. були працівники, зайняті у виробництві харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів, виготовленні виробів із

деревини, виробництві паперу та поліграфічній діяльності, фінансовій та страховій діяльності, добувній промисловості й розробленні кар'єрів, де нарахування в 1,4–1,7 раза перевищили середньообласний показник. Водночас абсолютний розмір заробітної плати працівників підприємств із тимчасового розміщування й організації харчування, поштової та кур'єрської діяльності, виробництва автотранспортних засобів, причепів, напівпричепів та інших транспортних засобів був значно нижчим і не перевищував 57% середнього показника в області.

Індекс реальної заробітної плати в січні–липні 2013р. порівняно з відповідним періодом 2012р. становив 111,1%.

Загальна сума заборгованості з виплати заробітної плати впродовж січня–липня 2013р. зменшилася на 4,4 млн.грн. (21,9%) та на 1 серпня 2013р. становила 15,5 млн.грн. Сума боргу складає 2,7% від фонду оплати праці, нарахованого за липень 2013р.

Упродовж січня–серпня 2013р. **субсидії для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг призначено** 30,8 тис. сімей, що становило 95,5% від загальної кількості сімей, які звернулися за субсидіями. Загальна сума призначених субсидій становила 2509,4 тис.грн. (у міських поселеннях – 2319,2 тис.грн., у сільській місцевості – 190,2 тис.грн.). Середній розмір допомоги, призначеної одній сім'ї в серпні, становив 85,6 грн. Крім того, 13,0 тис. сімей (92,0% із числа тих, які звернулися) було призначено субсидії готівкою на відшкодування витрат для придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива: у міських поселеннях – 1,7 тис. сімей, у сільській місцевості – 11,3 тис. сімей. Середній розмір субсидії цього виду, призначеної в серпні, становив 653,8 грн. на одну сім'ю.

У січні–липні 2013р. **населення області сплатило за житлово-комунальні послуги**, включаючи погашення боргів попередніх періодів, 460,4 млн.грн. (107,4% нарахованих сум).

РИНОК ПРАЦІ

Кількість зареєстрованих безробітних зменшилася за місяць на 3,5% та на кінець серпня 2013р. становила 13,8 тис. осіб, або 26,4% всіх безробітних працездатного віку, визначених за методологією Міжнародної Організації Праці. Допомогу з безробіття отримували 83,1% осіб, які мали статус безробітного.

Рівень зареєстрованого безробіття в цілому в області порівняно з липнем зменшився на 0,1 в.п. й на кінець серпня 2013р. становив 2,2% населення працездатного віку. Цей показник був вищим серед населення сільської місцевості (2,4%) порівняно з мешканцями міських поселень (2,1%).

За сприяння державної служби зайнятості в січні–серпні п.р. було працевлаштовано 10,1 тис. осіб, або 28,6% громадян, які мали статус

безробітного в цьому періоді, у т.ч. в серпні п.р. – 1,1 тис. осіб, або 10,7% всіх громадян, працевлаштованих за вісім місяців п.р.

Серед зареєстрованих безробітних, що отримали роботу в серпні п.р., 56,4% становили жінки, 49,8% – молодь у віці до 35 років.

Середньооблікова кількість безробітних, які отримували допомогу у зв'язку з безробіттям упродовж серпня 2013р., становила 13,1 тис. осіб. Середній розмір допомоги з безробіття становив 1011 грн., що дорівнює 88,2% законодавчо визначеного розміру мінімальної заробітної плати (1147 грн.).

ДЕМОГРАФІЧНА СИТУАЦІЯ

Чисельність наявного населення в області на 1 серпня 2013р. становила 1072,9 тис. осіб. Упродовж січня–липня 2013р. кількість жителів Чернігівщини зменшилася на 4930 осіб, або на 7,9 у розрахунку на 1000 наявного населення.

Зменшення чисельності населення області відбулося за рахунок природного скорочення (6260 осіб). Міграційний приріст населення склав 1330 осіб.

Народжуваність у січні–липні 2013р. становила 9,1 живонародженого в розрахунку на 1000 наявного населення проти 9,3 рік тому, а смертність – 19,1‰ проти 18,9‰.

Міграційний приріст зменшився проти січня–липня 2012р. з 2,2 до 2,1 особи в розрахунку на 1000 наявного населення.

Головне управління статистики
у Чернігівській області